

וזכני לגדל

הרב אשר יהואל קסל

רב כפר הנוער זוהרים וראש ביהמ"ד 'משנת אבות'

לשאלות והרצאות: kasel@kfar-zoharim.org.il

ידיי בבית האבלים

לא זו אף זו, ככל שחיים גדל, אבות הילדים שגדלו בסביבתו, ביקשו להרחיק אותו מילדיהם, ייתכן והייתה להם סיבה טובה, ייתכן וזה היה בגלל שהוא לא בנם, אבל זאת הייתה המציאות. חיים מצא את עצמו גדל אצל הסבתא, ואצל הדודה, בחדר לבד. מה שלא תרם לגדילתו כתלמיד חכם וככול שהוא לא גדל יציב, הוא נהפך למאיים יותר על סביבתו, שהתרחקה ממנו יותר ויותר.

בכל השנים הללו, לא נמצא בסדום צדיק אחד, שיאמץ את היתום שאימו נטשה אותו בעל כורחה ובמציאות הזו, חיים התדרדר מדחי לדחי. כשהוא הגיע לכפר זוהרים, הצוות עטף אותו באהבה, אבל חיים שעבר בחייו דחיה, התקשה לקבל את האהבה הגדולה של הצוות, ולא היה מי שהצליח להגיע לליבו.

הצוות כבר כמעט הרים ידיים, כי אי אפשר לעזור למי שאינו נותן אמון מינימלי באנשים סביבו. ואז הגיע המלאך הגואל משמים, אברך יקר, שלומד בסדר השלישי של היום, בבית המדרש בזוהרים. הוא גילה את חיים, והחל להתיידד עמו. למרות קוצי הקיפוד של חיים, הוא לא וויתר. ערב ערב הוא הגיע לכפר, וחישף אותו. התעניין בשלומו, כאב את כאבו, שמח בשמחתו, נהפך למליץ יושר עבורו, כאשר חיים נזקק לכך. ולא וויתר עד לסיום המסלול בכפר ולאחריו. השבוע פגשתי את חיים בביתו של האברך היקר הרב מיכאל יצחקי שליט"א, שיושב שבעה על רעייתו שנפטרה בדמי ימיה. חיים היה מראשוני המנחמים, הגיע והתקשה לעזוב. 'אני מרגיש שאבא שלי יושב שבעה', הוא אמר לי במרפסת. 'מיכאל הוא בשבילי הכול, הוא האבא והאמא שלי, הוא לא ויתר לי אף פעם. גם כשעשיתי לו תרגילים, הוא המשיך לרצות את קירבתי'. הדמעות היו בעיניו של חיים, כאשר הוא דיבר בהערצה גדולה על הרב מיכאל מיטיבו ואני כל כך הבנתי לליבו של חיים שלא יכול היה לראות בצעריו, של מי שדאג ודואג לו כל כך.

אחרי לכתו של חיים המדהים בעיניי היה שכאשר ישבתי עם המנחמים, שמעתי אותם מדברים על גדלותו של הרב מיכאל יצחקי שליט"א ועל הספר שהוא הוציא בסוגיות הקשות של הש"ס. התברר לי כי אפשר להיות סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה. אפשר לשבת וללמוד בהתמדה, ולעיין בסוגיות קשות ומוקשות, ובערב לשבת עם נער מתמודד ליד מדורה עם גיטרה ביד, ולשוחח שיחות נפש, ולהציל יקר מזולל. 'אדרבה' אמר לי הרב מיכאל האבל, 'גם אני וגם רעייתי הצדקת ז"ל, הרגשנו בחוש, כי הסיעתא דשמיא שיש לי, זה בעקבות הסדר של הערב בזוהרים'.

עיניי נקוו דמעות כשמעתי זאת. הכרתי את רעייתו הצדקת של הרב מיכאל שייבדל לאוי"ט, ואת מסירות הנפש שלה, כדי שבעלה הצדיק לא יפסיד יום אחד בכפר וידעתי שכל מילה הייתה אמת לאמתה.

היו הדברים לעילוי נשמתה של רויטל בת לאה, תנצב"ה אמן.

האברך שישב מולי היה נחוש, הוא לא יכול לטפל בנפשו של 'לכל אחד יש את השליחות שלו' הוא טען, 'ואני השליחות שלי לשבת בבית המדרש וללמוד תורה. השיחות עם הבן שלי ייפגעו באיכות הלימוד שלי, ולכן אני מוכן לשלם לך', אמר הרב האברך, 'שתהיה שליח שלי לטפל בבן שלי. אני לא מסוגל' הוא פרש את ידיו לאות לאות (אלף בסגול) ואי יכולת.

כמעט ופלטתי את המילים 'בעלים מטפלים בנבלה' כלשון חז"ל, אבל עצרתי את עצמי, כי הבנתי שהוא יתפס על המשפט המושאל, ויאמר שאני אמרתי שהבן שלו נבלה. בחרתי לשתוק ולא להמשיך את השיחה. סיימתי את המחויבות שלי, אני לא אחראי על האבא. יענקי - נער חניני שלא עמד בניסיונות הקשים של הדור, ונשר ממסגרות החינוך - שח לי פעם בכאב: 'אבא שלי אף פעם לא אהב אותי, מעולם הוא לא באמת אהב אותי'. ואני שהכרתי את אבא של יענקי, וידעתי כמה הוא דואג לו, לא הבנתי מהיכן הגיעה המסקנה הלא הגיונית הזו. יענקי השיב לי שאבא שלו נמנע מלדבר איתו, כאילו היה מצורע. 'כל עוד שהוא חלם שאני אשאר במסגרת ישיבתית, הוא היה מנהל איתי שיחות, אבל מאז שהחלפתי את בגדיי, והוא הבין שאני לא הולך להיות בחור ישיבה, הוא לא מישיר אליי מבט, ואפילו לא משוחח איתי, כאילו מתעלם מנוכחותי. אני לא חולה במחלה מדבקת', אמר לי יענקי.

קשה להבין את צורת החשיבה של האנשים, קשה להבין מה גורם לציבור שאמון על קירוב רחוקים, לחשוש כל כך מקירוב קרובים. מה מפיח כל כך בנער מגודל שיער, שמחפש רק חום ואהבה?! הרי אם כולנו היינו מתגייסים רק לומר בוקר טוב לנער כזה, ולהראות לו אהבה ואכפתיות, מי יודע כמה נערים כאלו היו נשארים בקהילה ולא יוצאים לרעות בשדות אחרים?! אבל מה לעשות ש- 'התחושה היא' כפי שאמר לי פעם אברך יקר, 'שמי שמדבר עם נער כזה, הוא אברך מהשוליים, כאילו השיחה עם נערים מתמודדים, מוכיחה כי המשוחח הוא בעייתי. וזה משפיע עלי'. אם תרצו את המשפט הזה בשפה קצת יותר עממית, אז תמצאו אותה במשפט אלמותי ששמעתי פעם מאברך, 'מי שמתעסק בזבל הידיים שלו מסריחות'... השבוע פגשתי בחיים, בוגר של הכפר, בחור שלמד וסיים את חוק לימודיו בכפר זוהרים. נער שאי אפשר להגדיר אחרת את חייו, מלבד היותו טרגדיה מהלכת על שתיים. אי אפשר לבוא בטענות על אף אחד שסביבו, כול אחד ממקומו, דאג לעצמו ולילדיו.

אימו של חיים הייתה נשואה ונולדו לה ארבעה ילדים. הנישואים עלו על סרטון, ובני הזוג התגרשו. חיים הוא אינו מארבעת ילדיה הראשונים, הוא נולד לה בנישואין שניים, אבל בהיותו רק בן שנתיים נהרג אביו בתאונת דרכים טראגית, והאם נישאה בשלישית. חיים הרגיש לא שייך לחלק הראשון של המשפחה, ולא לחלק השני מהנישואין השלישים, הוא גדל ככבשה שחורה, ללא אבא, בין ילדים שיש להם אבא